

Економічне виховання дитини — це проблема, яка від початку цілком покладена на плечі родини. Та необхідність економічної підготовки, починаючи з дошкільного віку, викликана реформуванням освіти в Україні, згідно з яким дошкільний заклад віднесено до першої ланки освіти.

Ази сімейної економіки та господарювання діти засвоюють за зразком сімейної моделі, наслідуючи власних батьків, впроваджуючи всі набуті знання в практику. Так виховувалися безліч поколінь, але хто сказав, що зараз це підходяща «метода», чому б нам не звернутися до більш професійного, раціонального підходу в економічному соціалізуванні дитини. Слід врахувати нинішнє стрімке становлення механізмів економічних відносин, а разом з тим й утворення певного стилю економічної культури. Виходячи зі змінених економіко-соціальних умов, необхідно переглянути і розробити інші методики та напрямки навчання дітей.

Економічне соціалізування вже давно не новий термін. Відомо, що в школі у десятому класі викладається предмет «Економіка» в якому даються базові поняття та уявлення про економіку, як соціальне явище. Виникає питання, а чому тільки в школі і лише в старших класах? "Чому нікого не дивує, що, наприклад, математичне мислення ми починаємо формувати у дитини ще в 2-3 роки, а економічне — на п'ятнадцять років пізніше, тоді, коли вона вже сформувалася як особистість? — задає питання Шатова Анна Дем'янівна (провідний російський педагог, автор програми «Дошкольник и экономика», автор статей: «Нравственное воспитание дошкольников», «О некоторых актуальных направлениях экономического образования» та інших робіт у цьому напрямку) [1]. Адже дитина від самого початку не відсторонена від економічного середовища своєї сім'ї та суспільства, де має місце велика кількість економічних процесів, понять, визначень. З самого раннього віку дітки з відкритими очима заглиблюються в яскраву телевізійну рекламу і люблять її більше ніж мультики або казки. Ще не вміючи до пуття говорити, дитина просить батьків щось купити їй, коли стоїть біля вітрини магазину, а тато з мамою несвідомо, але вже дають малюку перші уявлення про вартість («... це дорого коштує»), про гроші («... ми не заробили стільки грошей...»). Елементарні знання з економіки дитина отримує на побутовому рівні — у спілкуванні з однолітками обговорюючи свої або чужі покупки, коли чує розмову батьків про планування сімейного бюджету, абсорбуючи в собі інформацію, що надходить з телевізора.

За словами психологів та педагогів, економічне виховання дітей краще всього починати в старшому дошкільному віці. І робити це необхідно комплексно, — вихователь у дитячому садочку, а батьки вдома. Потрібні розроблені програми, адаптовані під відповідний вік, рекомендації у проведенні занять. Орієнтир необхідно тримати не тільки на вузького фахівця-педагога, а й на батьків, які будуть займатися зі своєю дитиною вдома, проваджуючи апробацію теорії отриманої в дитячому садку. Не варто переважувати дитину теорією відірваною від реального життя, формування первинного економічного досвіду — головна мета в економічному вихованні дошкільника. «Дослідники підкреслюють, що в дошкільному віці метою економічної освіти має бути тільки формування навичок економічного мислення, а не ретельне, всебічне вивчення тих чи інших економічних категорій» [2].

Можливо, такі програми та спецкурси не повинні бути обов'язковими поки діти не досягнуть віку старших класів школи. Головне, щоб у батьків та їх дітей був вибір в літературі, в дидактичних матеріалах, в методиці роботи дитячих садків. Навіть самим ініціативним, активним і прогресивним батькам може не вистачити знань про специфіку дитячого сприйняття. Саме фахівець порекомендує, в якому віці варто знайомити і залучати дитину до сімейних обов'язків, до управління домашніми справами, до планування сімейного бюджету. У дитячому садку формують загальні математичні поняття. Ось до цих понять можливо є доцільним впливання економіко-математичних уявлень.

Питання про економічну освіту дітей було і є актуальним. Цією проблемою займалися відомі педагоги: Батишев С., Автономов А., Сасова І., Побірченко Н., Гербова В., Комарова Т., Васильєва М., Грама Н., Галкіна Л., Григоренко Г., Жадан Р., Лелюк Ю., Сазонова А., Шатова А. З'вилось безліч художніх творів та ігор з економічним змістом для дошкільнят та молодших школярів. На основі сучасних досліджень існують спеціальні розроблені програми, завдяки яким діти знайомляться з економічними поняттями, категоріями, законами, в яких враховуються психолого-фізіологічні особливості дошкільнят.

Дослідження останніх років, реформування освіти в Україні, соціальні чинники — все свідчить про необхідність впровадження економічної освіти саме з дошкільного віку і про створення відповідних програм в дитячих дошкільних установах — це очевидно! Адже одна тільки сім'я такий вантаж відповідальності не підніме при всьому бажанні.

1. Шатова А.Д. Економічне виховання дошкільників. Москва. Педагогічне товариство Росії. 2005. - 255с.

2. Проблеми економічної освіти дітей старшого дошкільного віку. Григоренко Г.І., Жадан Р.Ф.